

原住民族語言研究發展中心106年族語繪本

Lumi'um mas Culizie

羅密歐與茱麗葉

-郡群布農語-

Lumi'u 羅密歐

mataikaku a saia at sukzang mas bunun tu minduduaz, isian mas tastusiduh tu lus'an pis'uduliin hai mapunahtung mas Culi'ie, at minmapakaduu.

他是個心地善良又風度翩翩的男子，在一個家族舉辦的舞會中邂逅了茱麗葉，從此墜入情網。

Culi'ie 茱麗葉

matuhauthaut a saia tu binanauaz mais palimapakaduutan, mahtu cis'uni mas kaduuun tu Lumi'u huud mas babaas malinghasaz.

她是個對感情執著的深情女子，願意為了心愛的羅密歐服下毒藥，為愛忠貞。

Laulunsu sinvu 勞倫斯神父

ukaan mas cinuhnaan at isnganan tu sinvu, cis'uni na'asa mapinvala mas dusa tu siduh tu pakapaisan, at manailang mas na'iskuzakuza, haitu nii tu madauzung at min'uni mas itsalpuun.

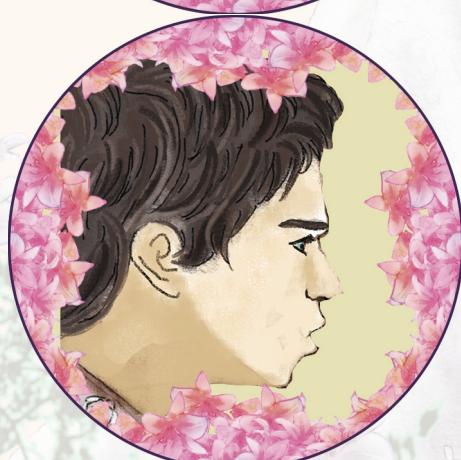
他是位道德名望崇高的神父，而為了化解兩大家族的仇恨，想出了周詳的計畫，可惜人算不如天算，終究悲劇還是發生了。

Balis 巴里斯

issuiyan at ismanganan, talmaidudaingaz at uakaiang tu minduduaz, a'aza mas Culi'ie tu na'asaun siza min maluspingaz, haitu nii tu mahtu minsia.

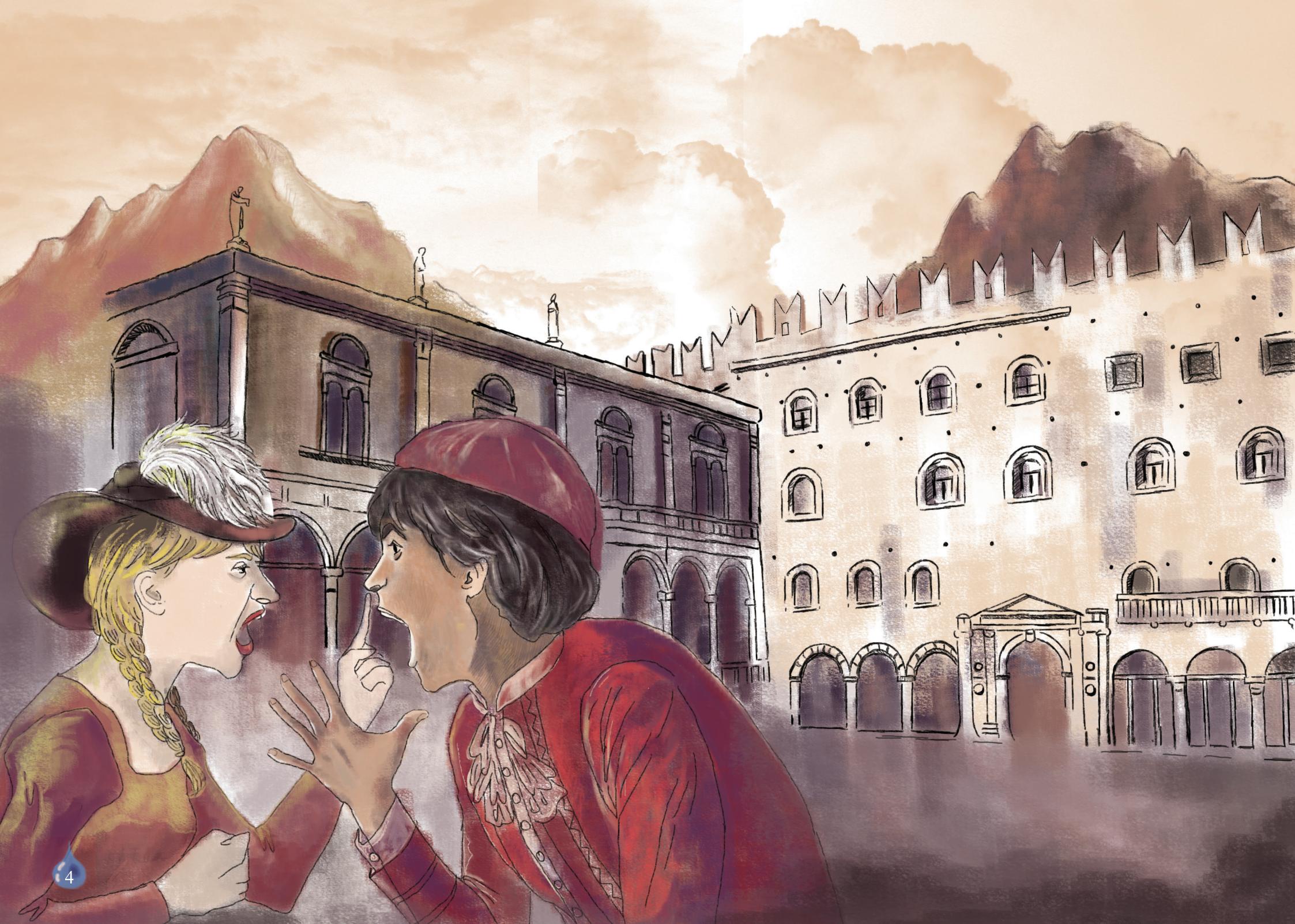
有錢有勢，英俊挺拔的年輕貴公子，追求茱麗葉，希望其成為妻子，但終究仍未能成功。

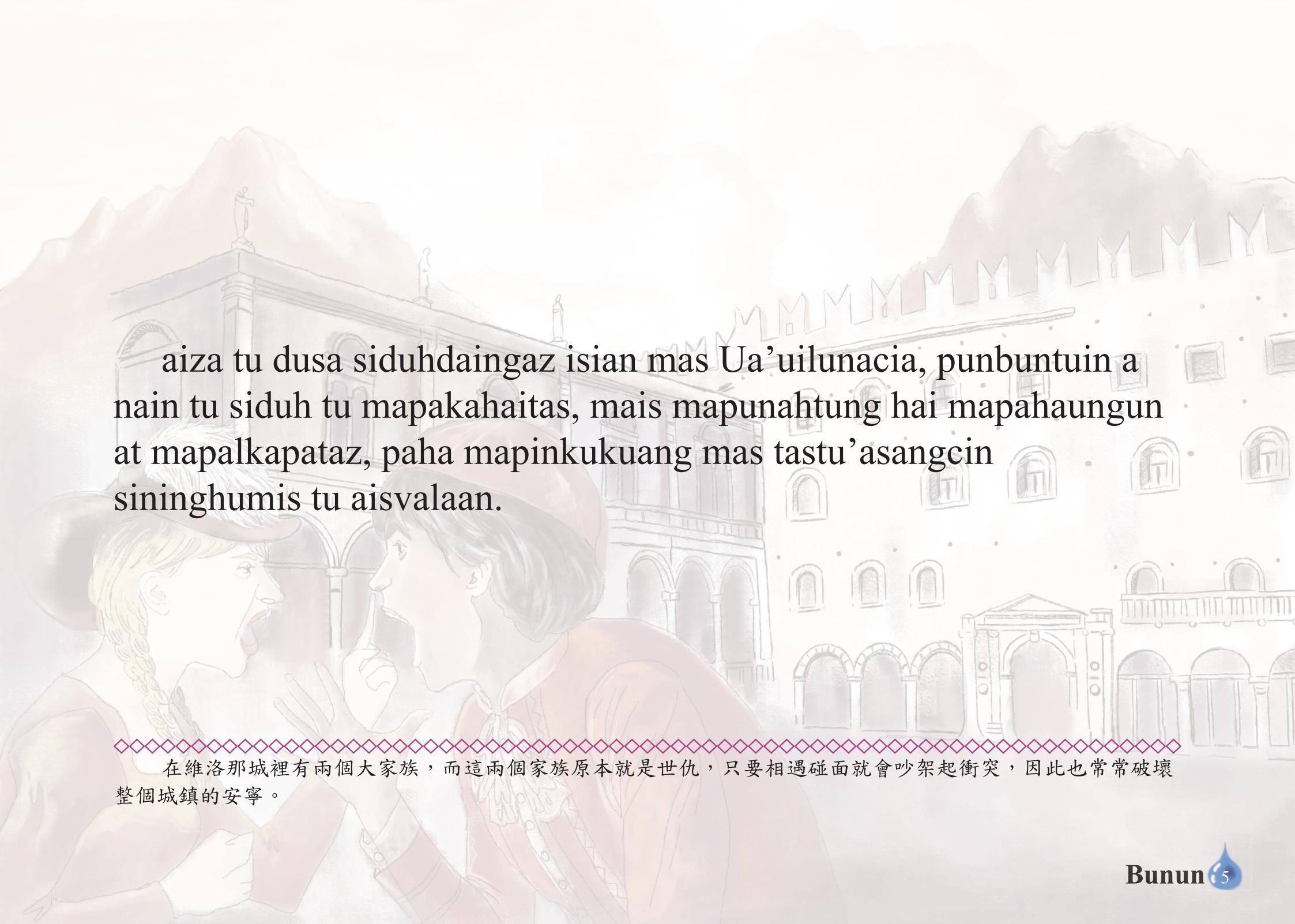

Tibut 提伯特

ituCuli'ie tu pantuhasun, ma'ahbung, aipcinin hai kalipatazun mas Lumi'u.

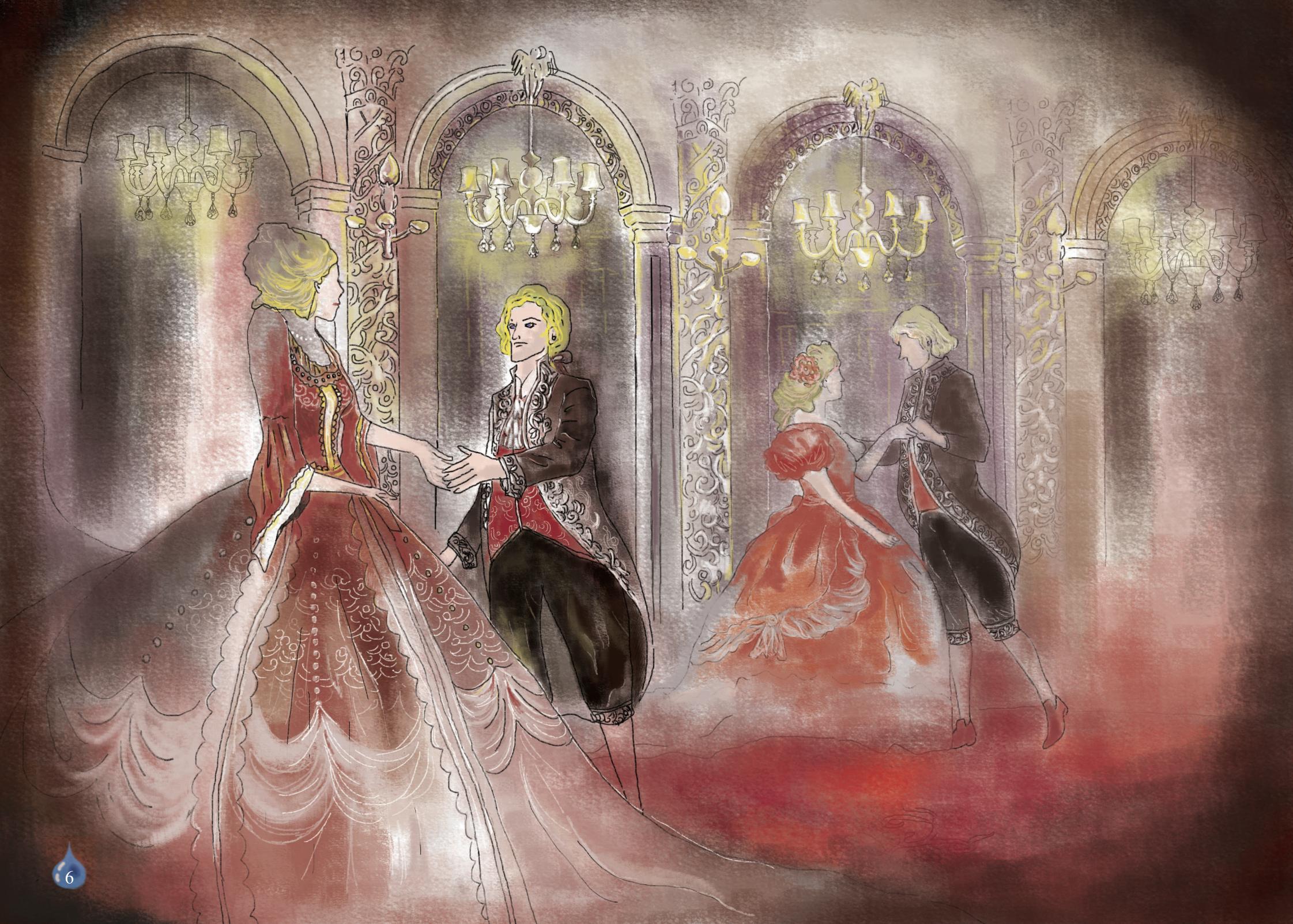
茱麗葉的表哥，性情暴躁，後為羅密歐所打死。

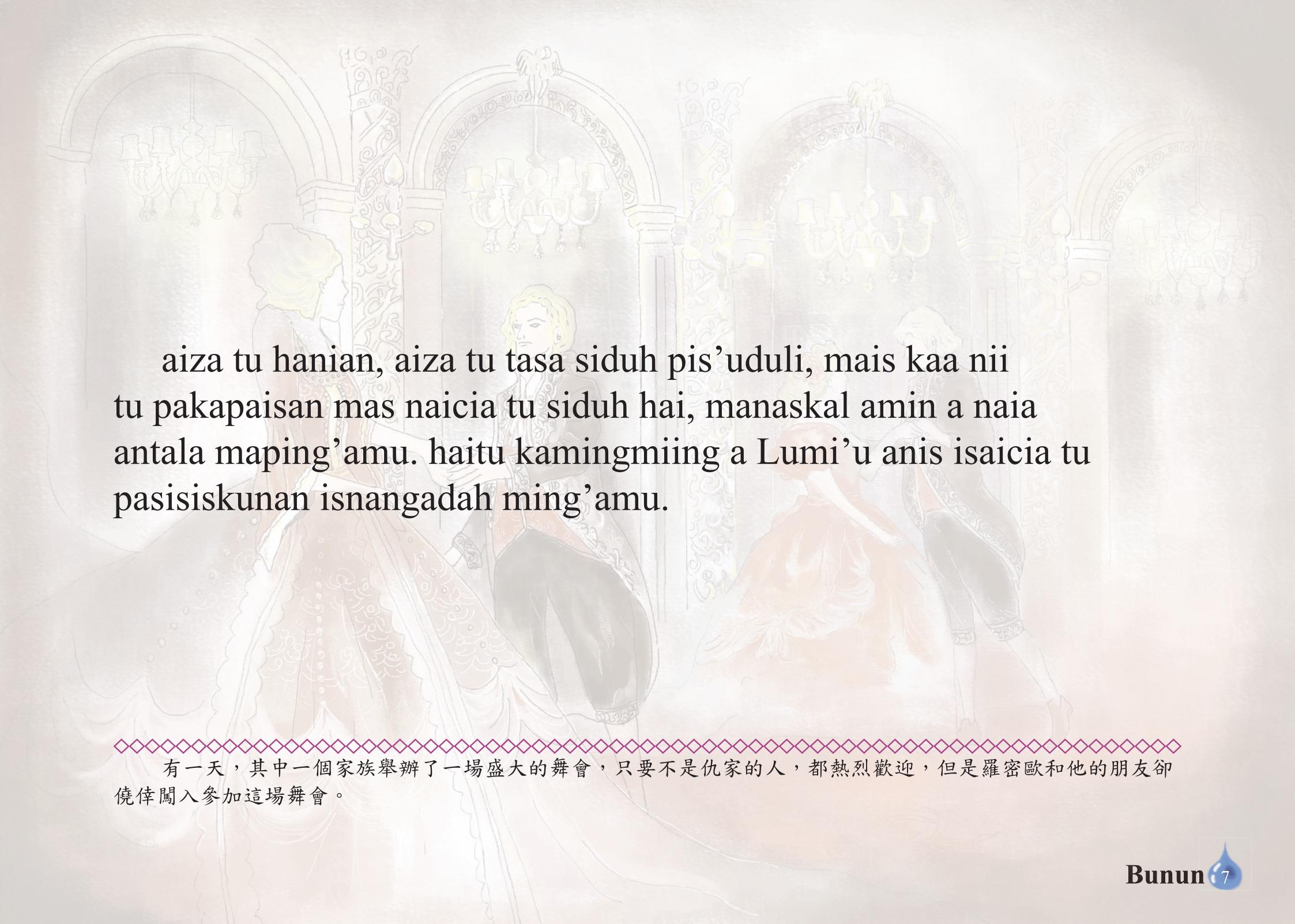

aiza tu dusa siduhdaingaz isian mas Ua'uilunacia, punbuntuin a nain tu siduh tu mapakahaitas, mais mapunahtung hai mapahaungun at mapalkapataz, paha mapinkukuang mas tastu'asangcin sininghumis tu aisvalaan.

在維洛那城裡有兩個大家族，而這兩個家族原本就是世仇，只要相遇碰面就會吵架起衝突，因此也常常破壞整個城鎮的安寧。

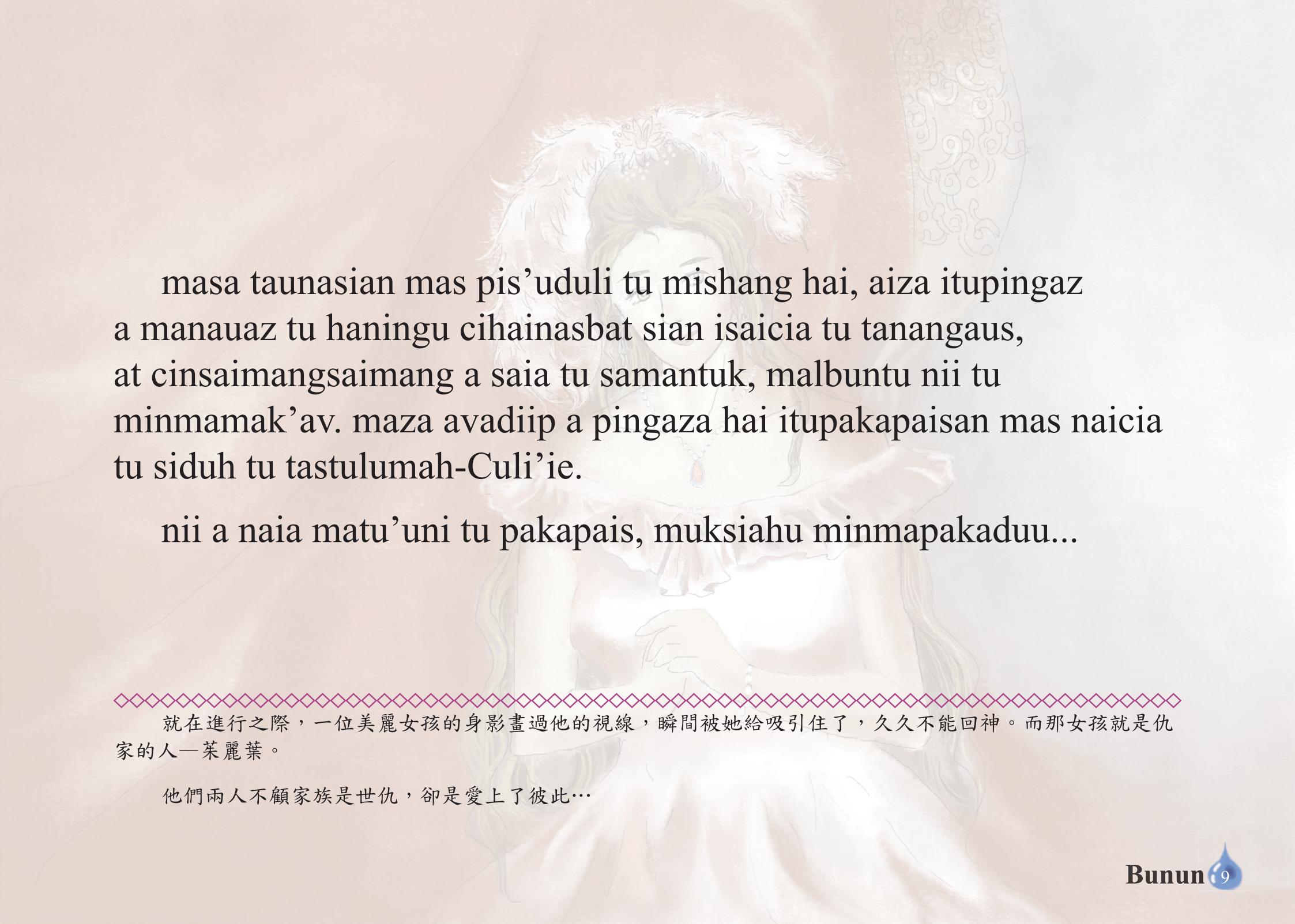

aiza tu hanian, aiza tu tasa siduh pis'uduli, mais kaa nii
tu pakapaisan mas naicia tu siduh hai, manaskal amin a naia
antala maping'amu. haitu kamingmiing a Lumi'u anis isaicia tu
pasisiskunan isnangadah ming'amu.

有一天，其中一個家族舉辦了一場盛大的舞會，只要不是仇家的人，都熱烈歡迎，但是羅密歐和他的朋友卻
僥倖闖入參加這場舞會。

masa taunasican mas pis'uduli tu mishang hai, aiza itupingaz
a manauaz tu haningu cihainasbat sian isaicia tu tanangaus,
at cinsaimangsaimang a saia tu samantuk, malbuntu nii tu
minmamak'av. maza avadiip a pingaza hai itupakapaisan mas naicia
tu siduh tu tastulumah-Culi'ie.

nii a naia matu'uni tu pakapais, muksiah minmapakaduu...

就在進行之際，一位美麗女孩的身影畫過他的視線，瞬間被她給吸引住了，久久不能回神。而那女孩就是仇家的人—茱麗葉。

他們兩人不顧家族是世仇，卻是愛上了彼此…

isian pis'uduliancia a Lumi'u mas Culi'ie pasungkaviaz at mapakaduu

masa kanahtungin a pis'uduli, mainuk a Lumi'u mas dahislahlu,
kusian mas Culi'iecia, madamu mas issaicia tu ima at tupa tu:
“sumanai, sia mas Ciupit mapasi'alak mas imita tu ima, mahtu a
saikin animnim mas suu tu mus'an ha.”

tupa a Culi'ie tu “ha! Ciupit, masmuavin a kasun aupa tu
matangha au!”

tupa a Lumi'u tu “mahtuang a kasun antala mas Ciupit tu
sindailaz, aupa namasalpu a saia, at namahanimulmul amin a saikin.”

舞池邂逅讓羅密歐與茱麗葉相愛

舞會結束後，羅密歐戴著面具走向茱麗葉，伸手握起她的手說：「對不起，是愛神邱比特將妳我的手牽在一起，可否吻它一下。」

「好個愛神邱比特，你也太過諂媚了吧！」茱麗葉說。

「請你接受愛神邱比特的安排，不然他會懊悔，我也會非常失望的。」羅密歐說。

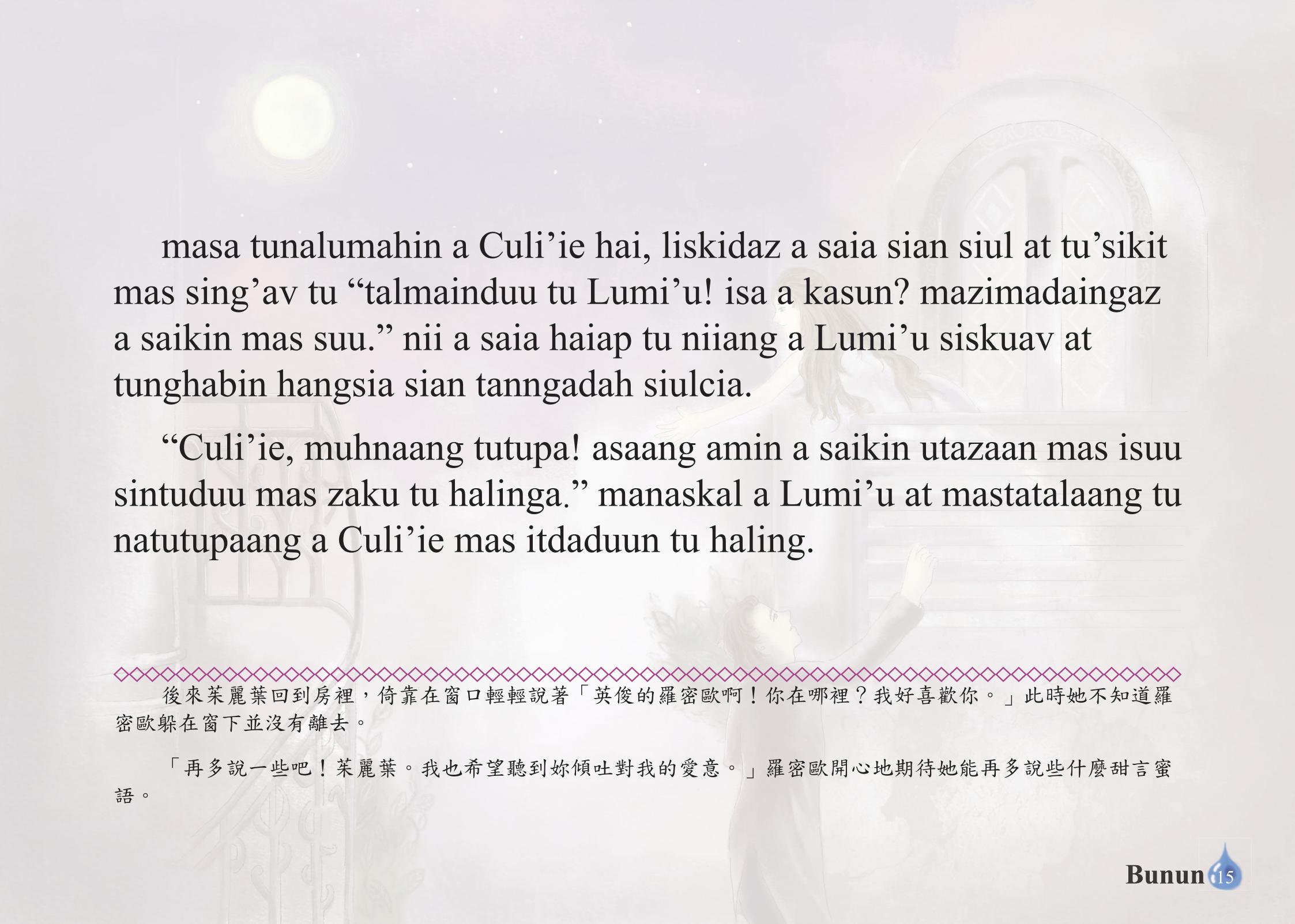

“Kulumahain!”, utazaan a Culi’ie mas itucina tu sinlala at namudaan. cinsu a Lumi’u tupa tu “ Lumi’u a saikin, aldidipav a inaak ngaanan ha!”

◇◇◇

「該回屋裡囉！」茱麗葉被母親的呼叫聲叫走了。「我是羅密歐，請記住我的名字。」羅密歐快速地補上最後一句話。

masa tunalumahin a Culie'hai, liskidaz a saia sian siul at tu'sikit mas sing'av tu "talmainduu tu Lumi'u! isa a kasun? mazimadaingaz a saikin mas suu." nii a saia haiap tu niiang a Lumi'u siskuav at tunghabin hangsia sian tanngadah siulcia.

"Culi'ie, muhnaang tutupa! asaang amin a saikin utazaan mas isuu sintuduu mas zaku tu halinga." manaskal a Lumi'u at mastatalaang tu natutupaang a Culie'ie mas itdaduun tu haling.

後來茱麗葉回到房裡，倚靠在窗口輕輕說著「英俊的羅密歐啊！你在哪裡？我好喜歡你。」此時她不知道羅密歐躲在窗下並沒有離去。

「再多說一些吧！茱麗葉。我也希望聽到妳傾吐對我的愛意。」羅密歐開心地期待她能再多說些什麼甜言蜜語。

kusian a Lumi'u sian manastiuli kilim mas sinvu
matataisahang a Lumi'u sian inaicia dadusa paikaduuan tu
halinga, tastusanavan a saia nii tu masabah at kusian manastiuli kilim
mas Laulunsu sinvu, tupa tu “sinvu maduuin a saikin mas Culi'ie,
mapasas'an pakaduu a kaimin, asaik pakasia mas saicia mapadangi,
paha masingav mas suu tu mahtuang a kasun sikidailaz mas inaam tu
lus'anmapadangi.” minsaimangsaimang sinvu at cinghuza tu tahuan
mas Lumi'u.

aupa pakasialun amin mas sinvutan a avandiip dusa tu siduhan,
na'asa amin lapaspas mas inaicia tu paikapaisan at dangazdangaz
mahahasam mas naicia, haitu nii tu mimingnu.

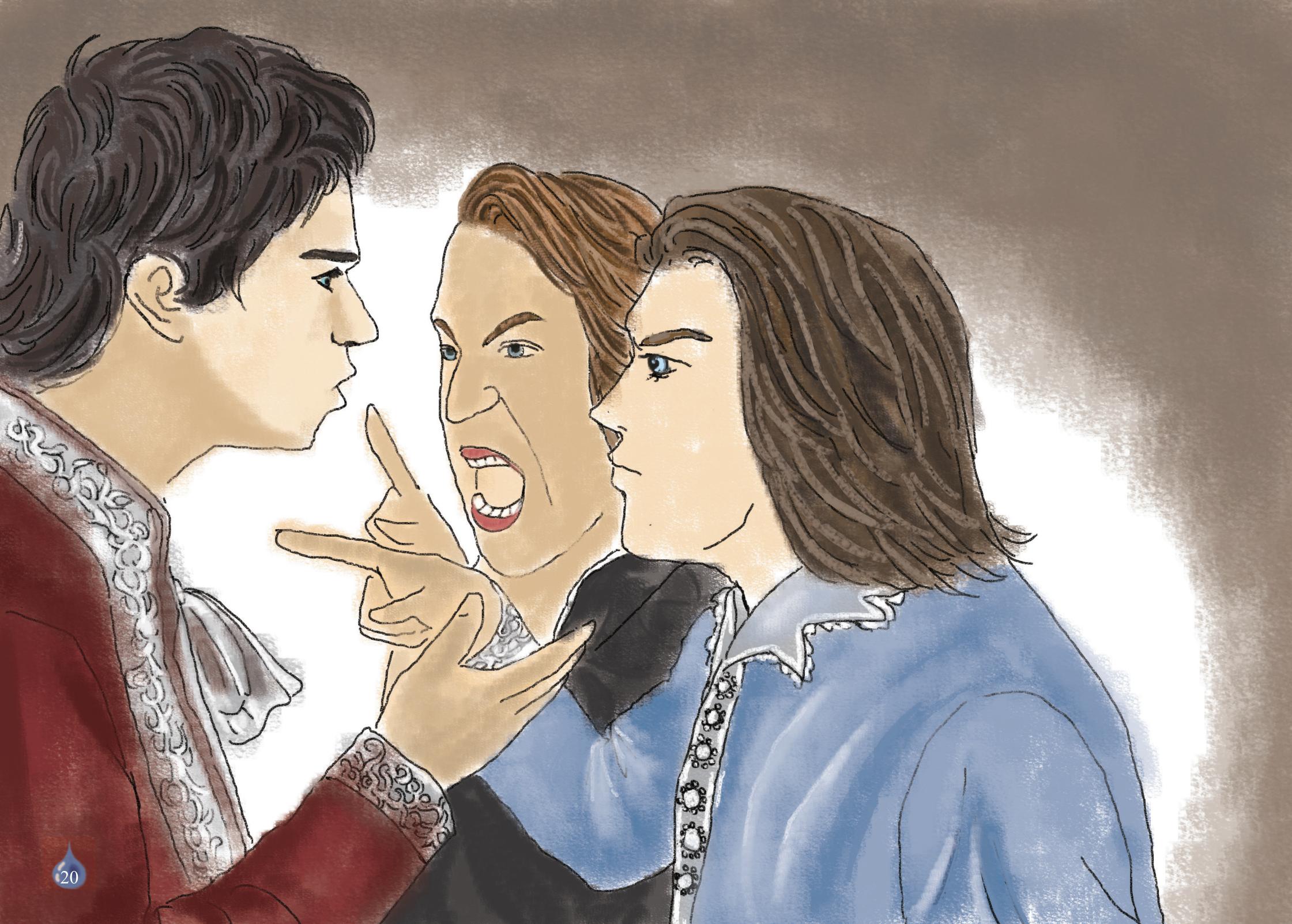

羅密歐來到修道院見勞倫思神父

羅密歐還一直沉浸在兩人邂逅的甜言蜜語中，一整夜沒睡走到修道院找勞倫思神父：「神父，我愛上了茱麗葉，我們是一見鍾情，我想跟她結婚，想請神父替我們主持婚禮。」羅密歐的告白，頓時讓神父摸不著頭緒且有些驚訝。

神父跟這兩大家族都非常好，也想消弭仇恨常常居中協調，但終究無濟於事。

minkaisalpuan-pusvailun a Lumi'u

aiza tu hanian, ituLumi'u a dadusa pasisiskunan hai isian asang taimazavmazav, mapunahtung mas pakapaisan tu bunun-Tibut, ituCuli'ie a saia tu pantuhasun, ma'ahbung musasu tangku'angaz.

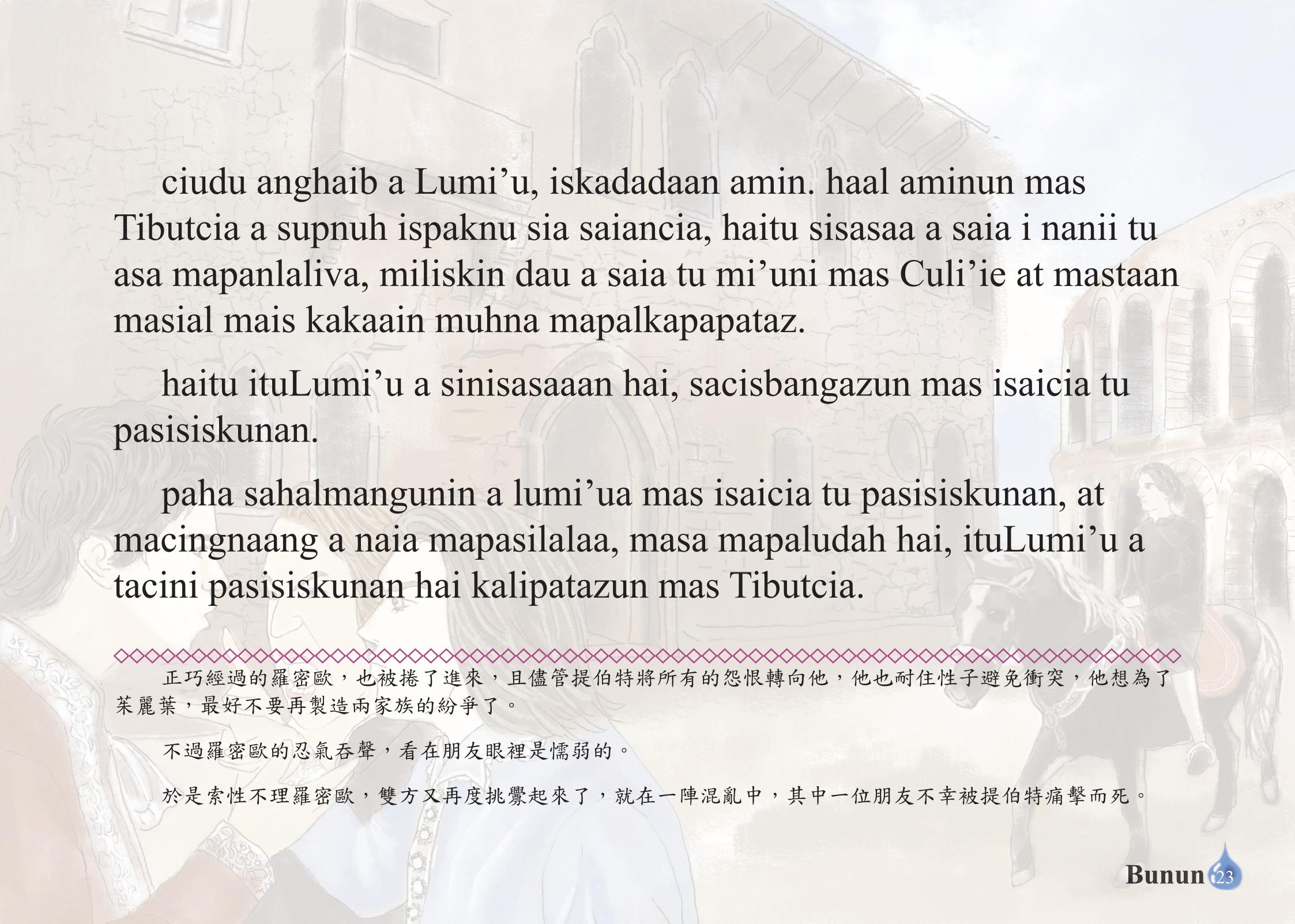
tusambut a saia haungun mas naicia tu “mais mapakasialang a kamun mas Lumi'ucia hai, nakaliskununku amin kamun maludah.” paha isian a naia mas daancia mapaciciklah.

悲劇的開始—羅密歐逐出維洛那城

某天，羅密歐的兩個朋友在街上閒晃，巧遇仇家的人—提伯特，他是茱麗葉的表哥，性情暴躁。

果然他直言不諱，劈頭就指著他們說：「如果你們再跟羅密歐友好，我就連你們一起打。」於是雙方就在大街上大吵了起來。

ciudu anghaib a Lumi'u, iskadadaan amin. haal aminun mas Tibutcia a supnuh ispaknu sia saiancia, haitu sisasaa a saia i nanii tu asa mapanlaliva, miliskin dau a saia tu mi'uni mas Culi'ie at mastaan masial mais kakaain muhna mapalkapapataz.

haitu ituLumi'u a sinisasaan hai, sacisbangazun mas isaicia tu pasisiskunan.

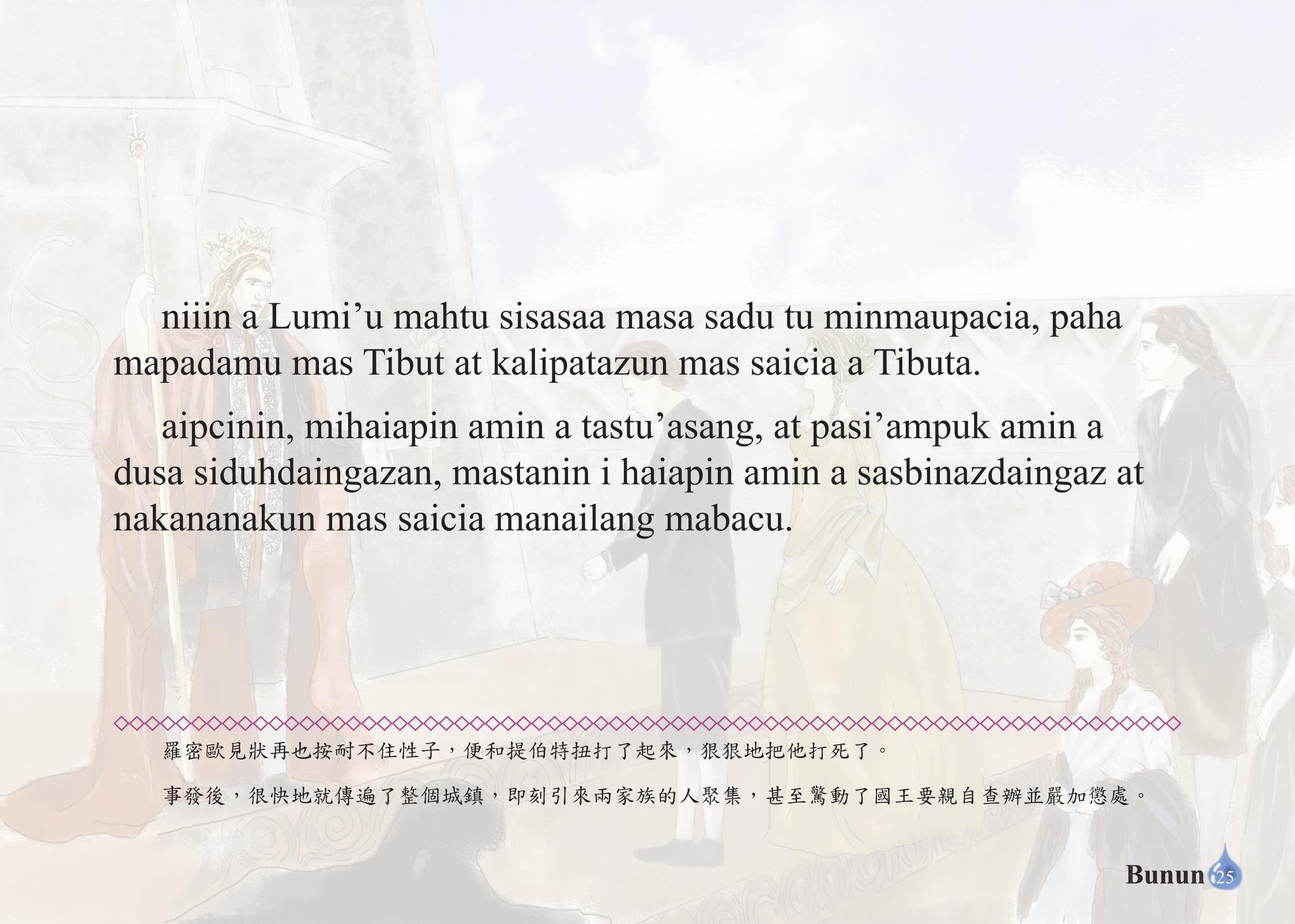
paha sahalmangunin a lumi'ua mas isaicia tu pasisiskunan, at macingnaang a naia mapasilalaa, masa mapaludah hai, ituLumi'u a tacini pasisiskunan hai kalipatazun mas Tibutcia.

正巧經過的羅密歐，也被捲了進來，且儘管提伯特將所有的怨恨轉向他，他也耐住性子避免衝突，他想為了茱麗葉，最好不要再製造兩家族的紛爭了。

不過羅密歐的忍氣吞聲，看在朋友眼裡是懦弱的。

於是索性不理羅密歐，雙方又再度挑釁起來了，就在一陣混亂中，其中一位朋友不幸被提伯特痛擊而死。

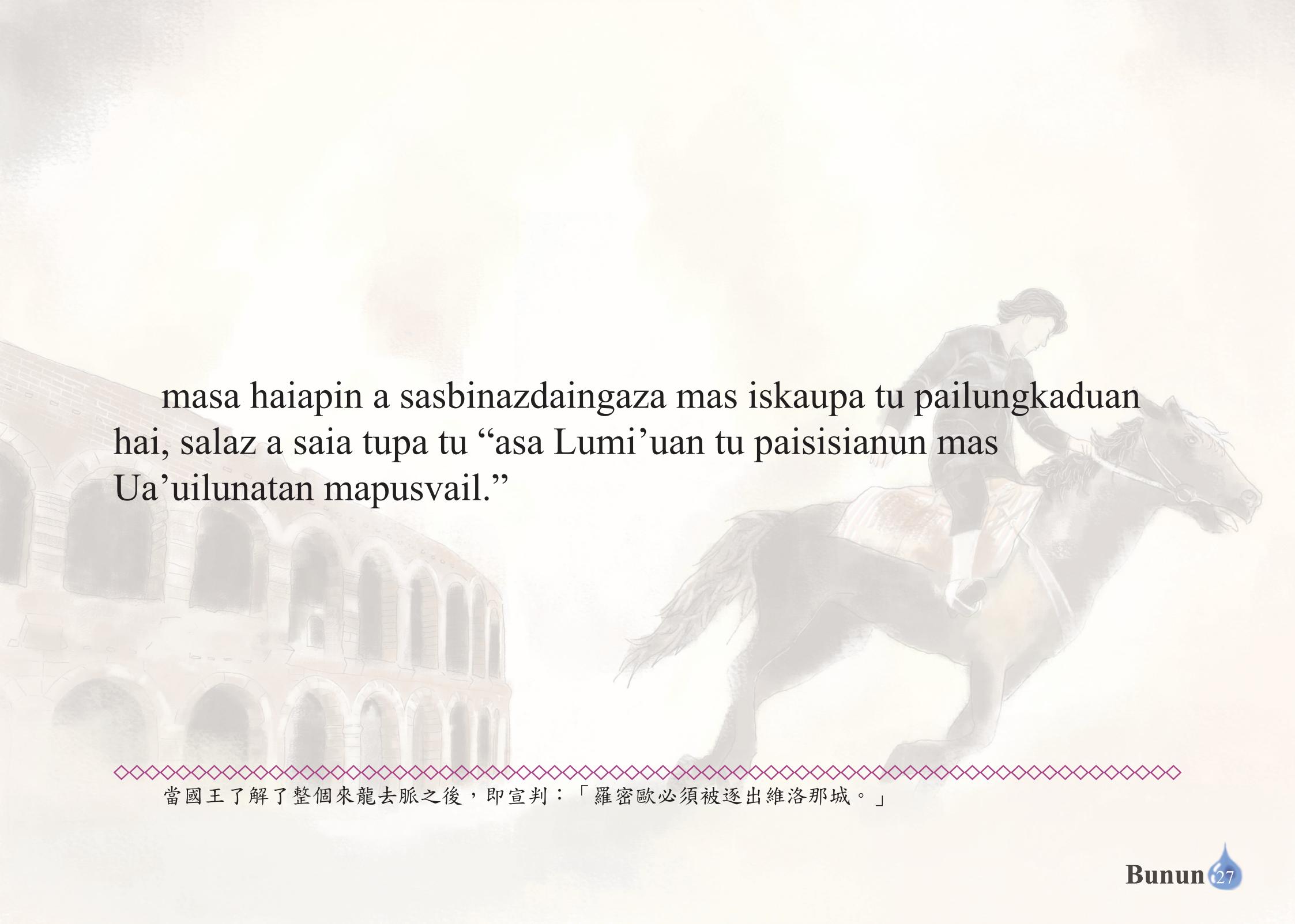
niiin a Lumi'u mahtu sisasaa masa sadu tu minmaupacia, paha mapadamu mas Tibut at kalipatazun mas saicia a Tibuta.

aipcinin, mihaiapin amin a tastu'asang, at pasi'ampuk amin a dusa siduhdaingazan, mastanin i haiapin amin a sasbinazdaingaz at nakananakun mas saicia manailang mabacu.

羅密歐見狀再也按耐不住性子，便和提伯特扭打了起來，狠狠地把他打死了。

事發後，很快地就傳遍了整個城鎮，即刻引來兩家族的人聚集，甚至驚動了國王要親自查辦並嚴加懲處。

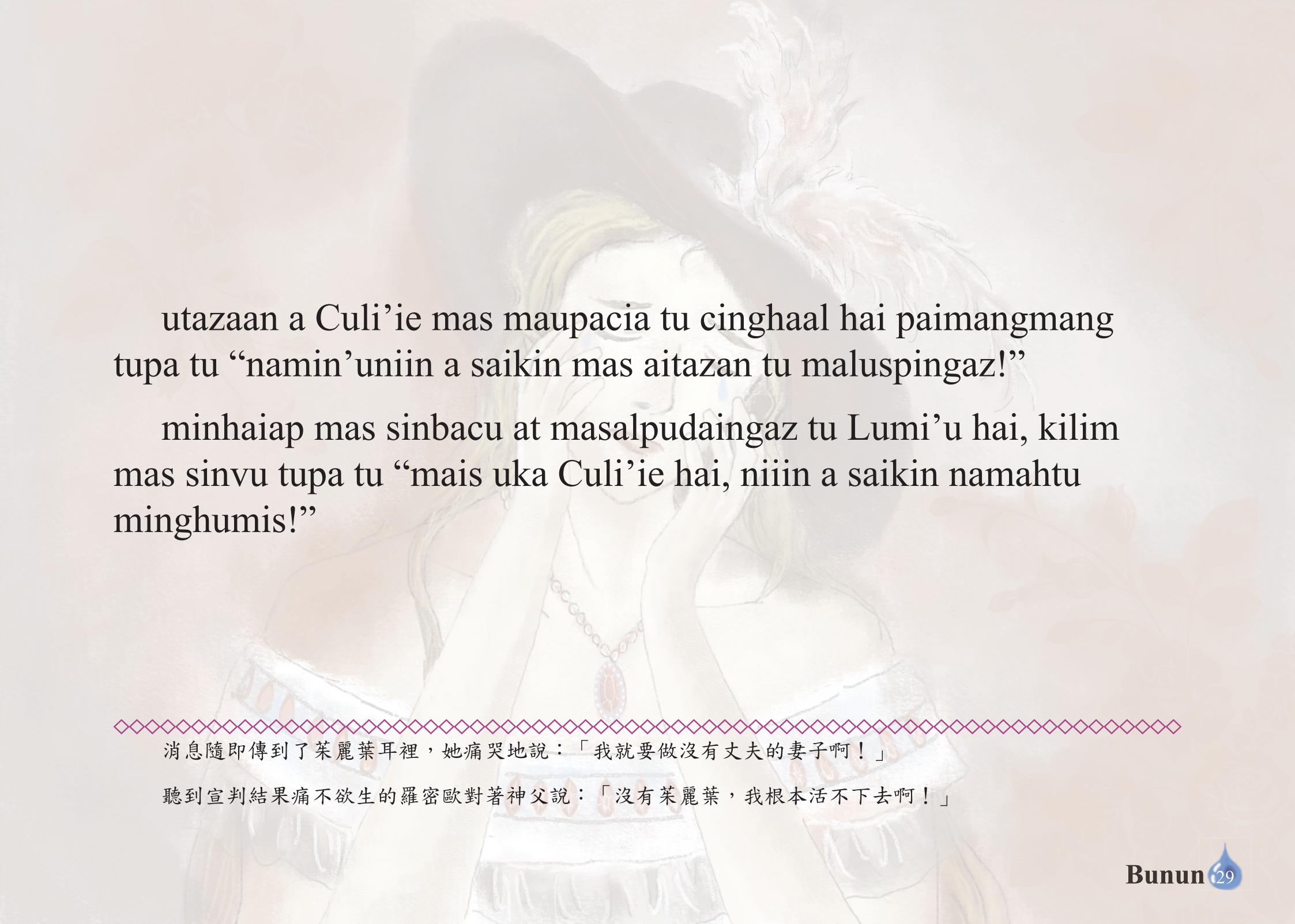

masa haiapin a sasbinazdaingaza mas iskaupa tu pailungkaduan
hai, salaz a saia tupa tu “asa Lumi’uan tu paisisianun mas
Ua’uilunatan mapusvail.”

當國王了解了整個來龍去脈之後，即宣判：「羅密歐必須被逐出維洛那城。」

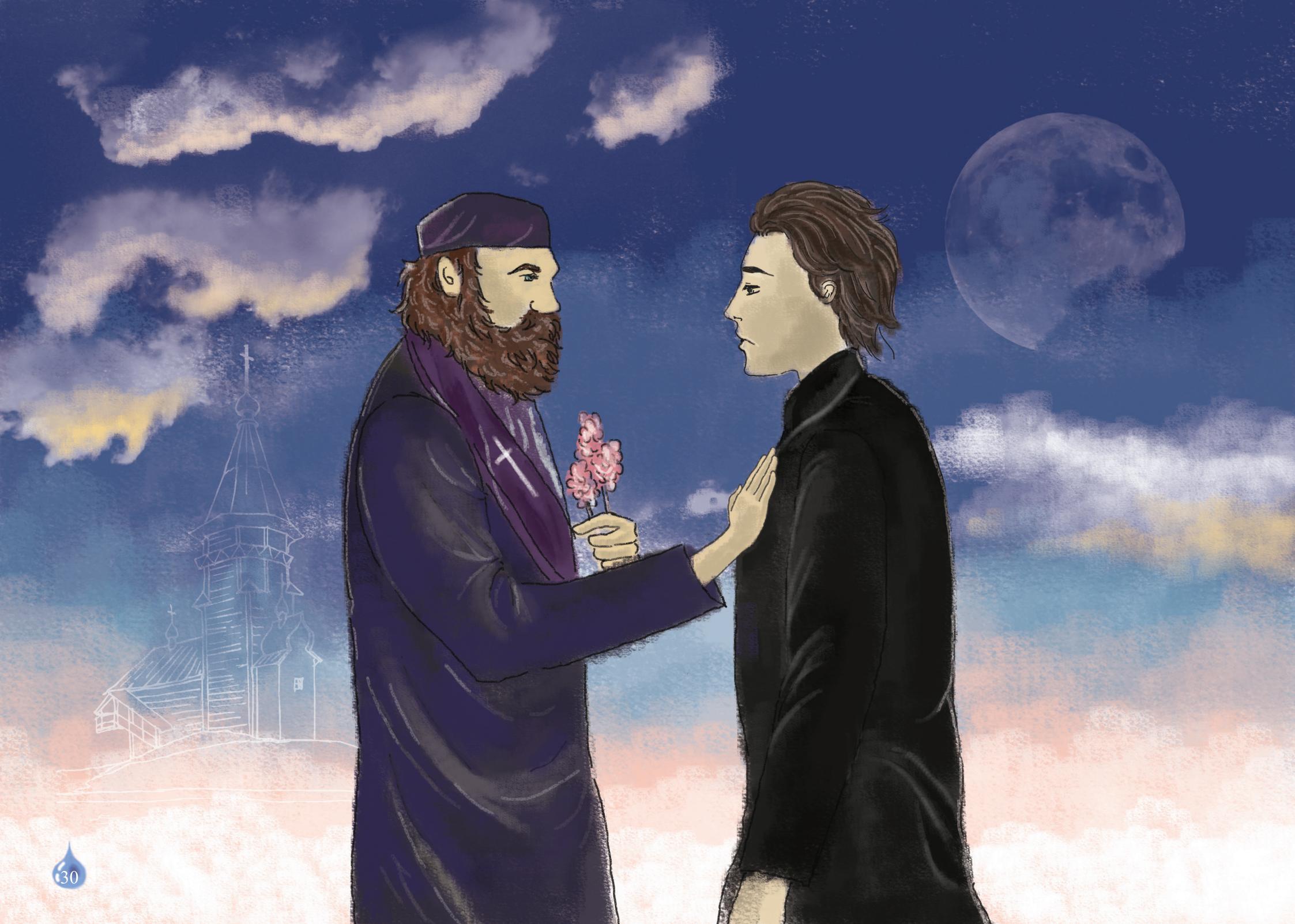
utazaan a Culi'ie mas maupacia tu cinghaal hai paimangmang
tupa tu “namin’uniin a saikin mas aitazan tu maluspingaz!”

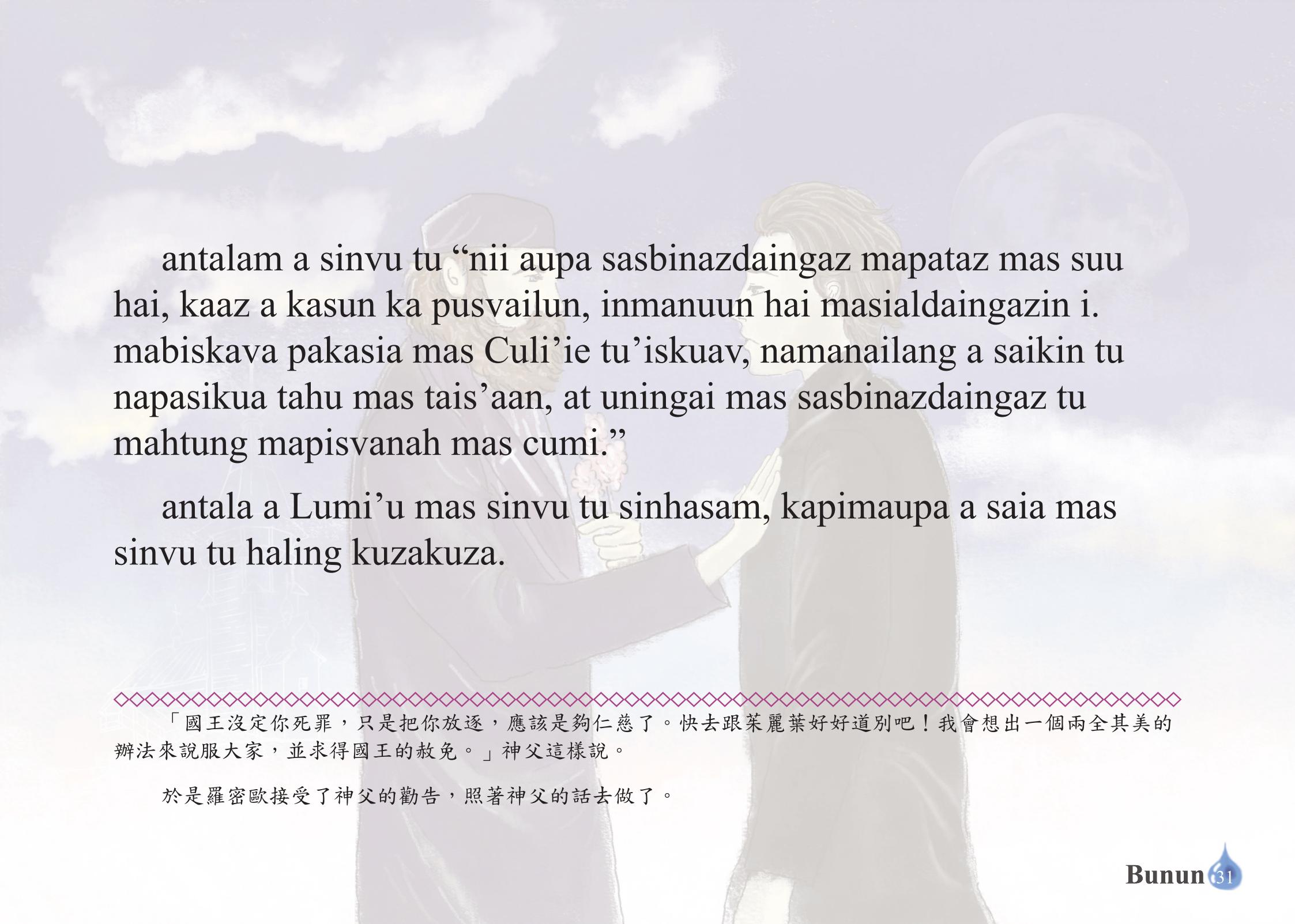
minhaiap mas sinbacu at masalpudaingaz tu Lumi'u hai, kilim
mas sinvu tupu tu “mais uka Culi'ie hai, niiin a saikin namahtu
minghumis!”

消息隨即傳到了茱麗葉耳裡，她痛哭地說：「我就要做沒有丈夫的妻子啊！」

聽到宣判結果痛不欲生的羅密歐對著神父說：「沒有茱麗葉，我根本活不下去啊！」

antalam a sinvu tu “nii aupa sasbinazdaingaz mapataz mas suu
hai, kaaz a kasun ka pusvailun, inmanuun hai masialdaingazin i.
mabiskava pakasia mas Culi’ie tu’iskuav, namanailang a saikin tu
napasikua tahu mas tais’aan, at uningai mas sasbinazdaingaz tu
mahtung mapisvanah mas cumi.”

antala a Lumi’u mas sinvu tu sinhasam, kapimaupa a saia mas
sinvu tu haling kuzakuza.

「國王沒定你死罪，只是把你放逐，應該是夠仁慈了。快去跟茱麗葉好好道別吧！我會想出一個兩全其美的辦法來說服大家，並求得國王的赦免。」神父這樣說。

於是羅密歐接受了神父的勸告，照著神父的話去做了。

ituLaulunsu sinvu tu minkaisalpuan tu kinikakuan

masa siskuavin a Lumi'u mas Ua'uiluna tu nii tu talpia, isibinsah a Culie mas isaicia tu tama mas napapadangiun tu bananaz, sia mas talmaiduu at makanum tu minduduaz-Balis alu.

haitu haiap a Culie tu ituLumi'uin a saia tu maluspingaz, niiin mahtu antala mas itutama tu sindailaz, paha kilim a saia mas vaivivaivi tu kanaang, haitu nii tu antalaun mas tama, nautu kanasia a tama mas isaicia tu iniliskinan kuzakuza.

mahanivaang a ituCuli'iecia is'aang at kudiip kilim mas sinvu, u'us'us silaliva tu “sinvu, nii a saikin mahtu papadangiun mas saicia, mahtuang a kasun mindangazku.”

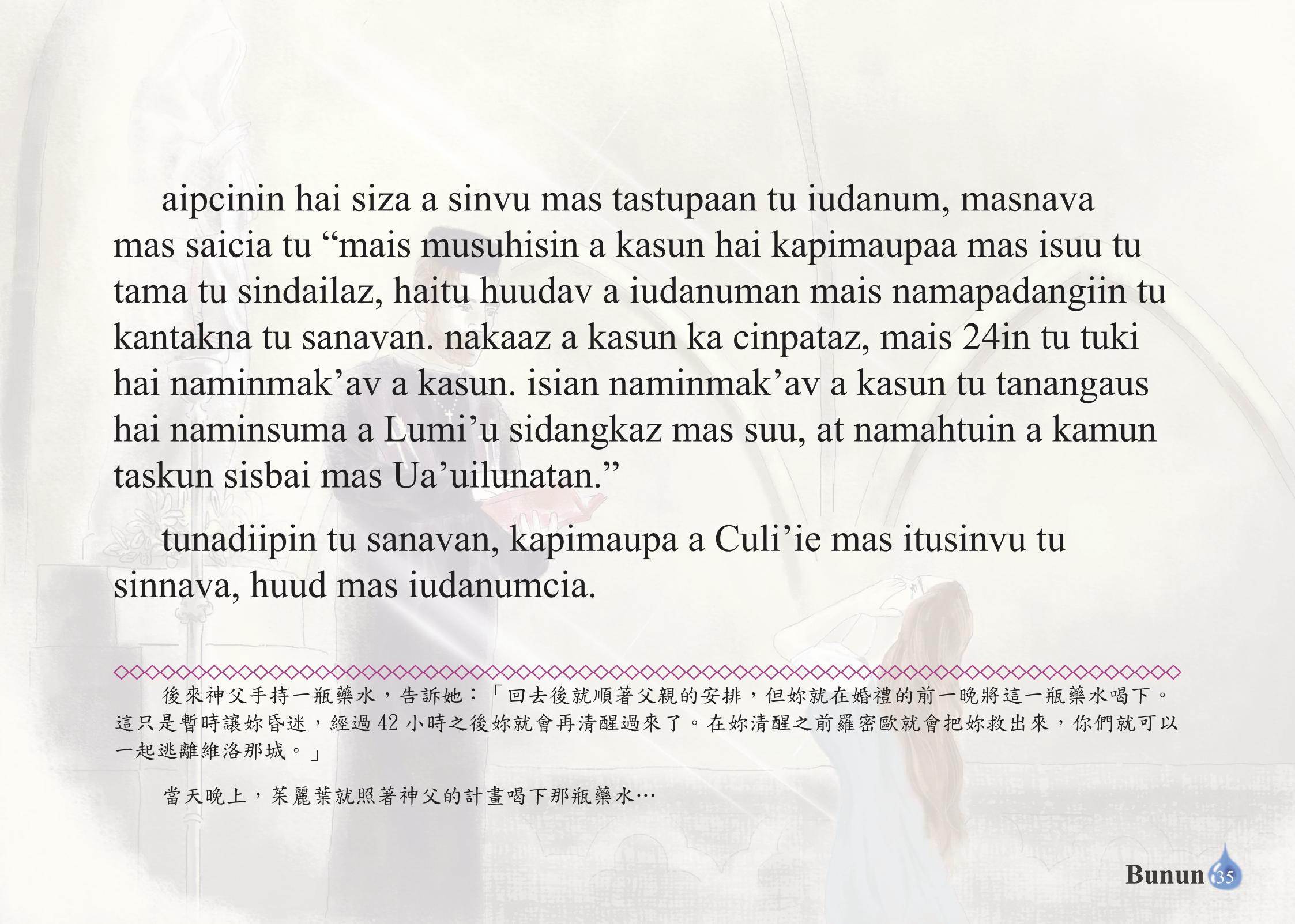
勞倫思神父悲劇的計畫

羅密歐離開維洛那城後才沒幾天，茱麗葉就被父親挑選結婚對象，是一位英俊挺拔的富貴紳士—巴里斯伯爵。

但茱麗葉心裡知道她已是羅密歐的妻子了，不可能答應父親的安排，於是用盡各種理由推辭，但父親根本不理會，盡照著自己的決定去做。

茱麗葉傷心地跑去找神父哭訴：「神父，我不能嫁給他，求你幫幫我啊！」

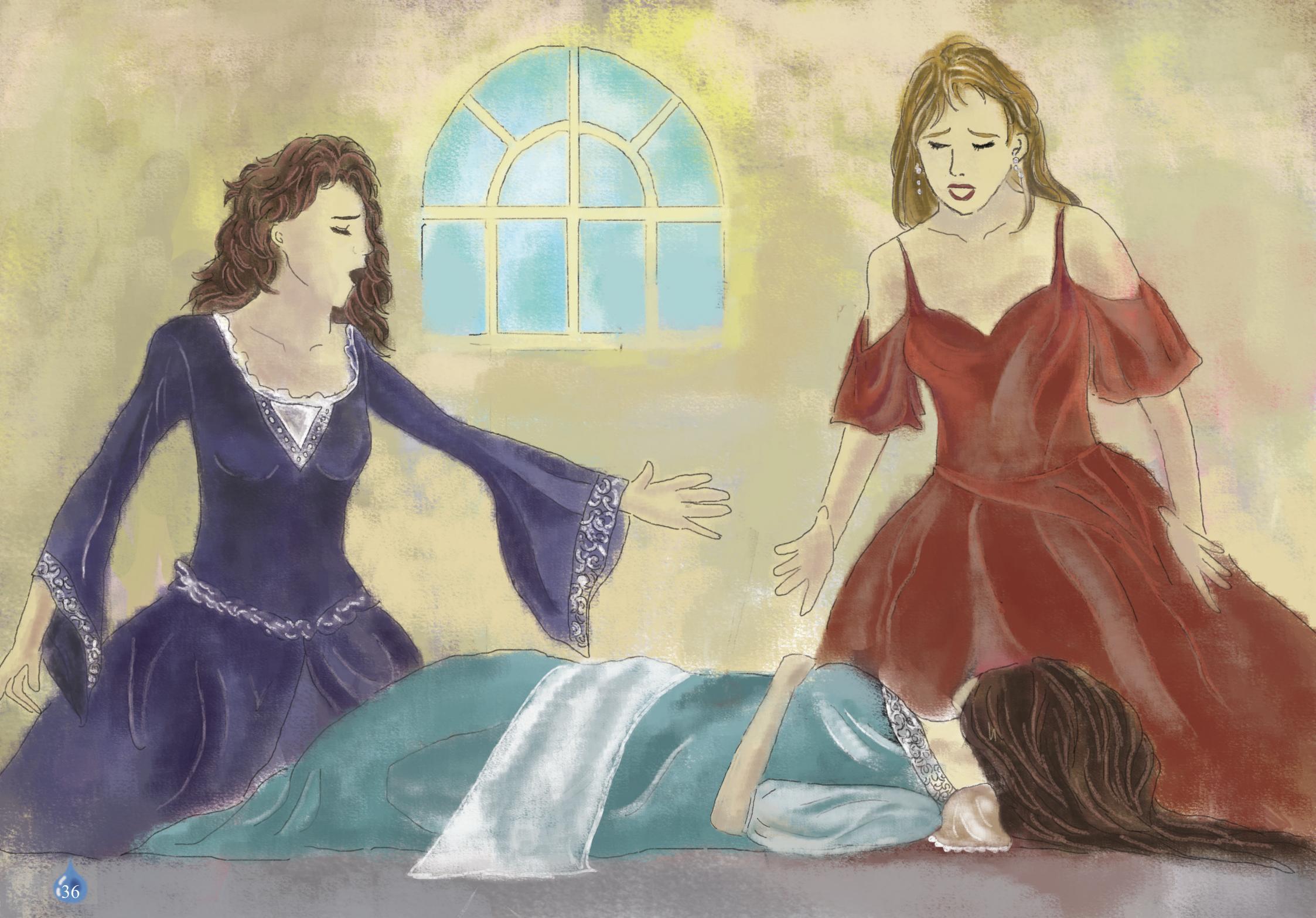
aipcinin hai siza a sinvu mas tastupaan tu iudanum, masnava mas saicia tu “mais musuhisin a kasun hai kapimaupaa mas isuu tu tama tu sindailaz, haitu huudav a iudanuman mais namapadangiin tu kantakna tu sanavan. nakaaz a kasun ka cinpataz, mais 24in tu tuki hai naminmak’av a kasun. isian naminmak’av a kasun tu tanangaus hai naminsuma a Lumi’u sidangkaz mas suu, at namahtuin a kamun taskun sisbai mas Ua’uilunatan.”

tunadiipin tu sanavan, kapimaupa a Culi’ie mas itusinvu tu sinnava, huud mas iudanumcia.

後來神父手持一瓶藥水，告訴她：「回去後就順著父親的安排，但妳就在婚禮的前一晚將這一瓶藥水喝下。這只是暫時讓妳昏迷，經過 42 小時之後妳就會再清醒過來了。在妳清醒之前羅密歐就會把妳救出來，你們就可以一起逃離維洛那城。」

當天晚上，茱麗葉就照著神父的計畫喝下那瓶藥水…

tnau a cinhaalkuang tu mastaan mas cinghaalsial mabiskav citpung

kutunin tu cingmut, pacinghuzaun amin a tastulumah mas makazavin tu mailutbu, makas'aangin amin bunun tu matazin a Culi'ie. at satuun mapunsian inaicia siduh tu patsabungan mahaltum.

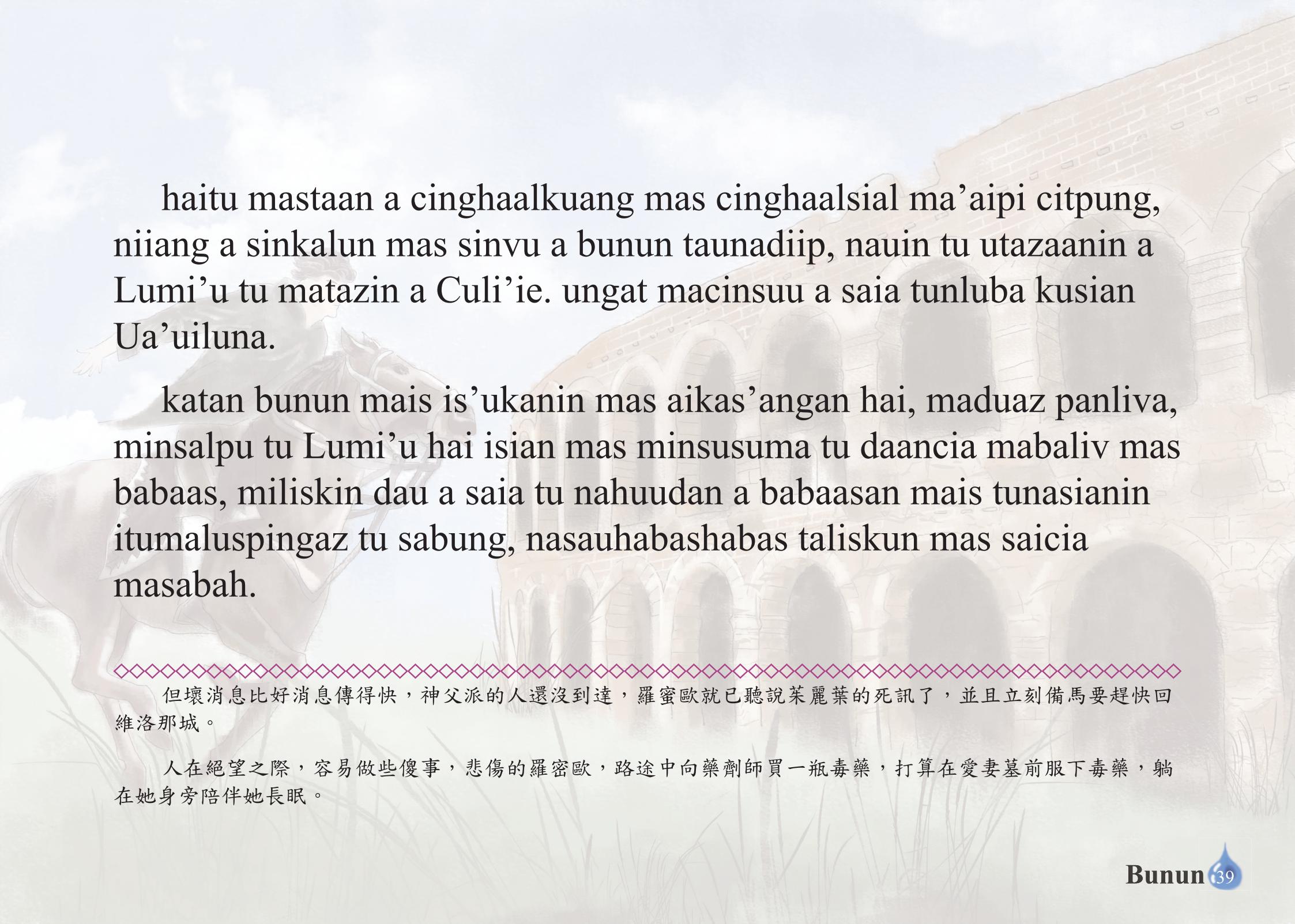
kanasian a sinvu mas sinkikaku, ma'avun mas bunun kudiip pishaiap mas Lumi'u.

壞消息總是比好消息來得快

隔天清晨，所有家族的人都被一具冰冷的屍體給嚇壞了，大家都以為茱麗葉真的死了。最後就把她安葬在家族墓穴裡了。

神父就照著原定計畫派人去通知羅密歐…

haitu mastaan a cinghaalkuang mas cinghaalsial ma'aipi citbung, niiang a sinkalun mas sinvu a bunun taunadiip, nauin tu utazaanin a Lumi'u tu matazin a Culi'ie. ungar macinsuu a saia tunluba kusian Ua'uiluna.

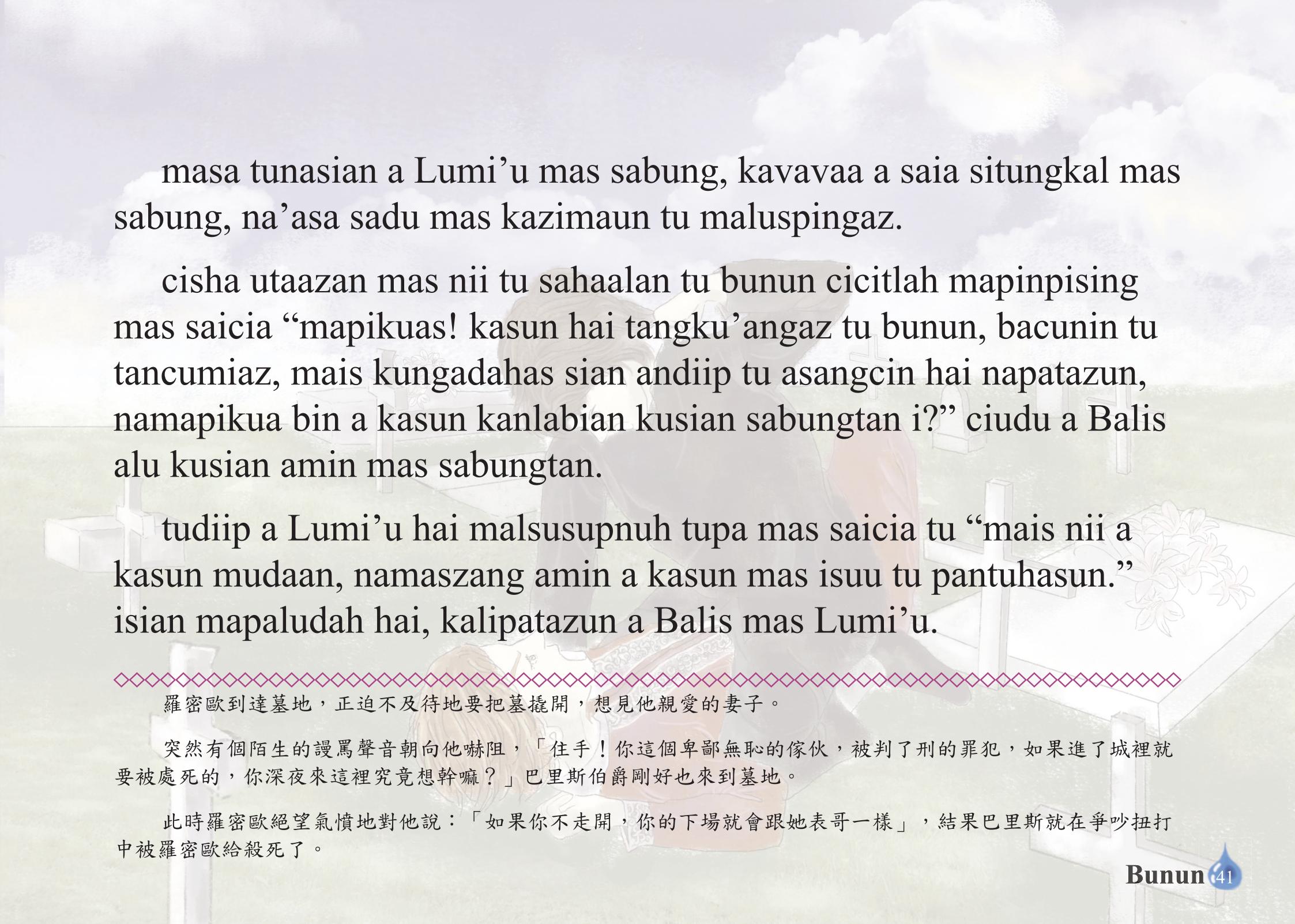
katan bunun mais is'ukanin mas aikas'angan hai, maduaz panliva, minsalpu tu Lumi'u hai isian mas minsusuma tu daancia mabaliv mas babaas, miliskin dau a saia tu nahuudan a babaasan mais tunasianin itumaluspingaz tu sabung, nasauhabashabas taliskun mas saicia masabah.

但壞消息比好消息傳得快，神父派的人還沒到達，羅蜜歐就已聽說茱麗葉的死訊了，並且立刻備馬要趕快回維洛那城。

人在絕望之際，容易做些傻事，悲傷的羅密歐，路途中向藥劑師買一瓶毒藥，打算在愛妻墓前服下毒藥，躺在她身旁陪伴她長眠。

masa tunasian a Lumi'u mas sabung, kavavaa a saia situngkal mas sabung, na'asa sadu mas kazimaun tu maluspingaz.

cisha utaazan mas nii tu sahaalan tu bunun cicitlah mapinpising mas saicia “mapikuas! kasun hai tangku’angaz tu bunun, bacunin tu tancumiaz, mais kungadahas sian andiip tu asangcin hai napatazun, namapikua bin a kasun kanlabian kusian sabungtan i?” ciudu a Balis alu kusian amin mas sabungtan.

tudiip a Lumi'u hai malsusupnuh tupa mas saicia tu “mais nii a kasun mudaan, namaszang amin a kasun mas isuu tu pantuhasun.” isian mapaludah hai, kalipatazun a Balis mas Lumi'u.

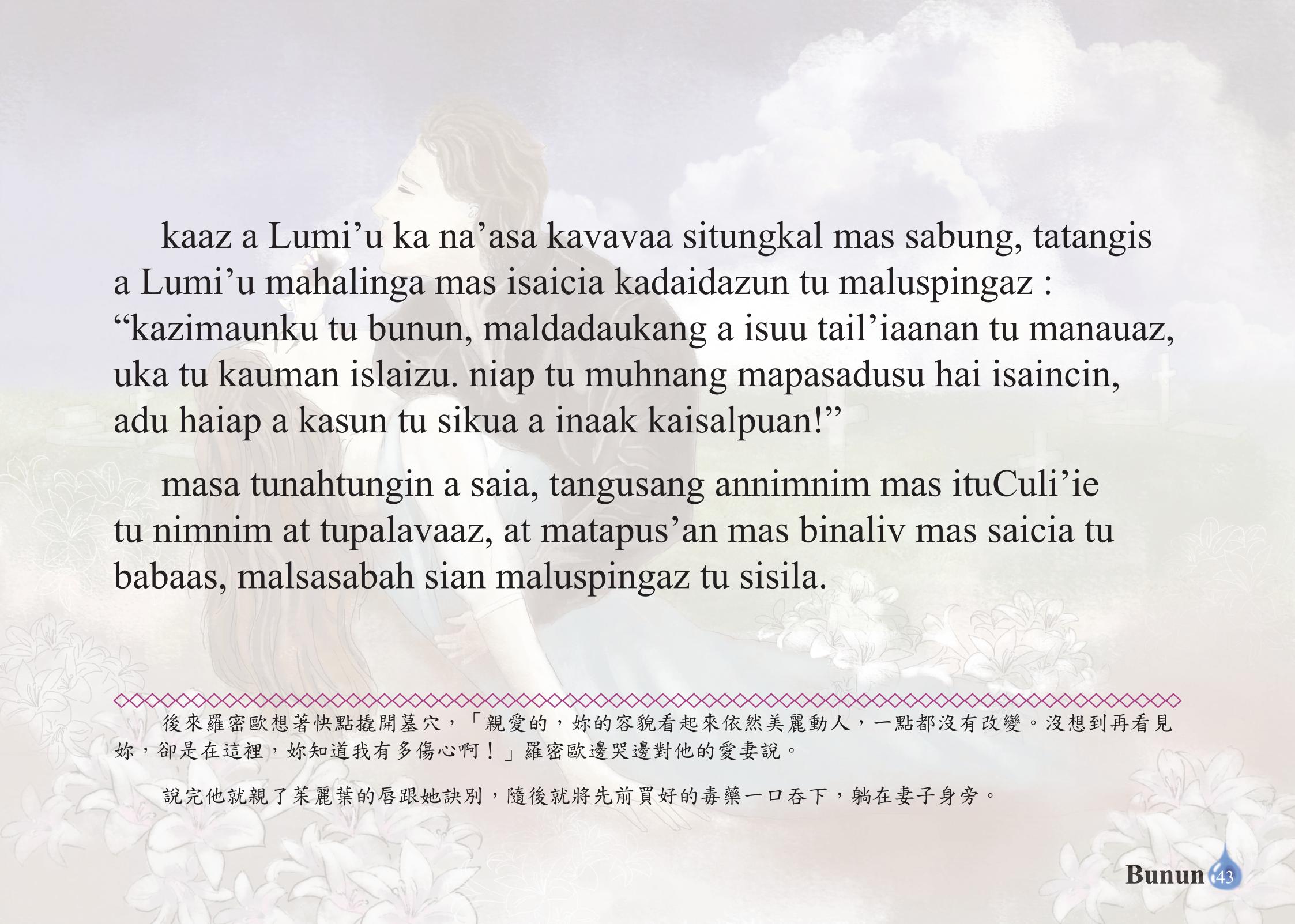

羅密歐到達墓地，正迫不及待地要把墓撬開，想見他親愛的妻子。

突然有個陌生的謾罵聲音朝向他嚇阻，「住手！你這個卑鄙無恥的傢伙，被判了刑的罪犯，如果進了城裡就要被處死的，你深夜來這裡究竟想幹嘛？」巴里斯伯爵剛好也來到墓地。

此時羅密歐絕望氣憤地對他說：「如果你不走開，你的下場就會跟她表哥一樣」，結果巴里斯就在爭吵扭打中被羅密歐給殺死了。

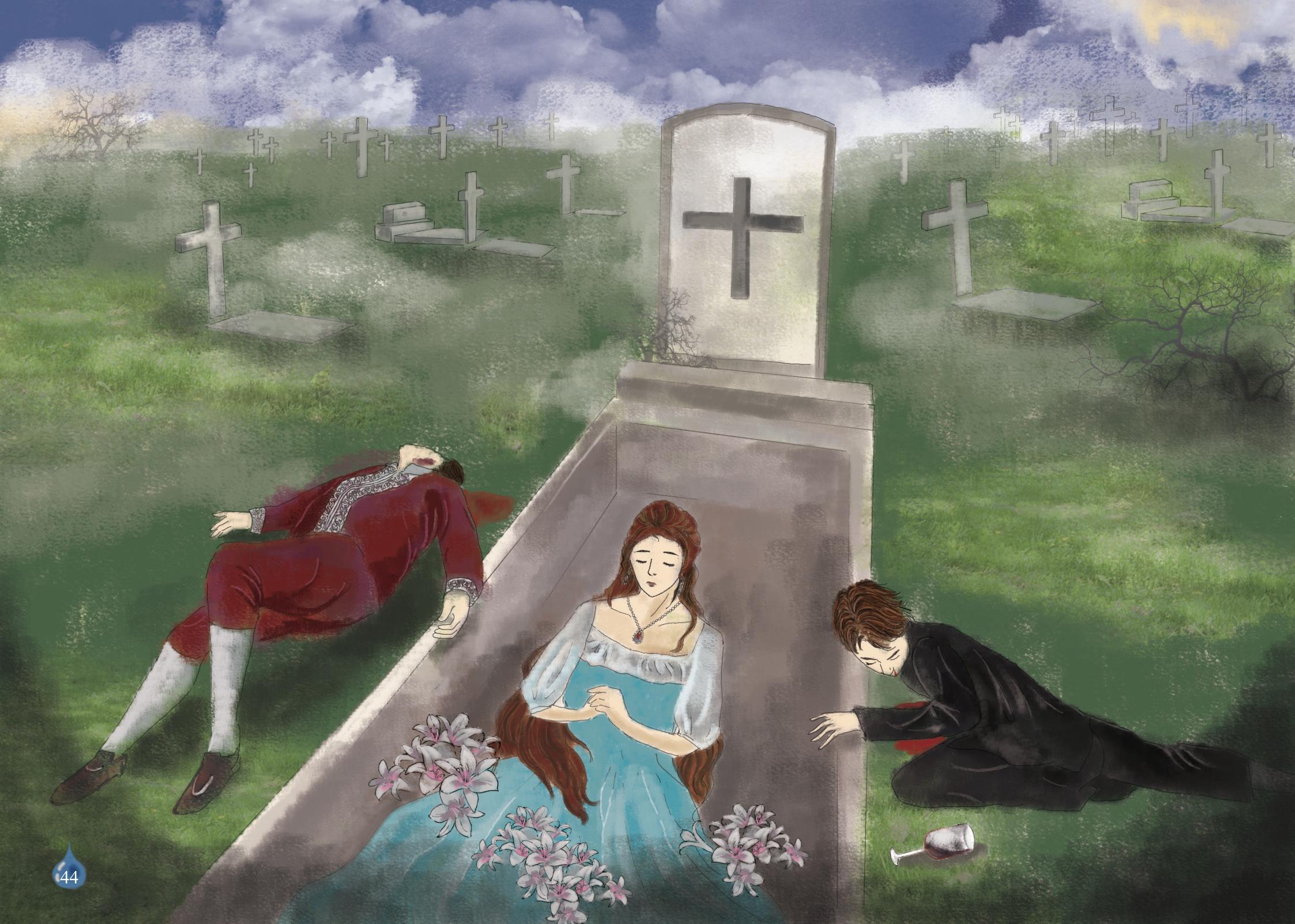
kaaz a Lumi'u ka na'asa kavavaa situngkal mas sabung, tatangis a Lumi'u mahalinga mas isaicia kadaidazun tu maluspingaz : “kazimaunku tu bunun, maldadaukang a isuu tail'iaanan tu manauaz, uka tu kauman islaizu. niap tu muhnang mapasadusu hai isaincin, adu haiap a kasun tu sikua a inaak kaisalpuan!”

masa tunahtungin a saia, tangusang annimnim mas ituCuli'ie tu nimnim at tupalavaaz, at matapus'an mas binaliv mas saicia tu babaas, malsasabah sian maluspingaz tu sisila.

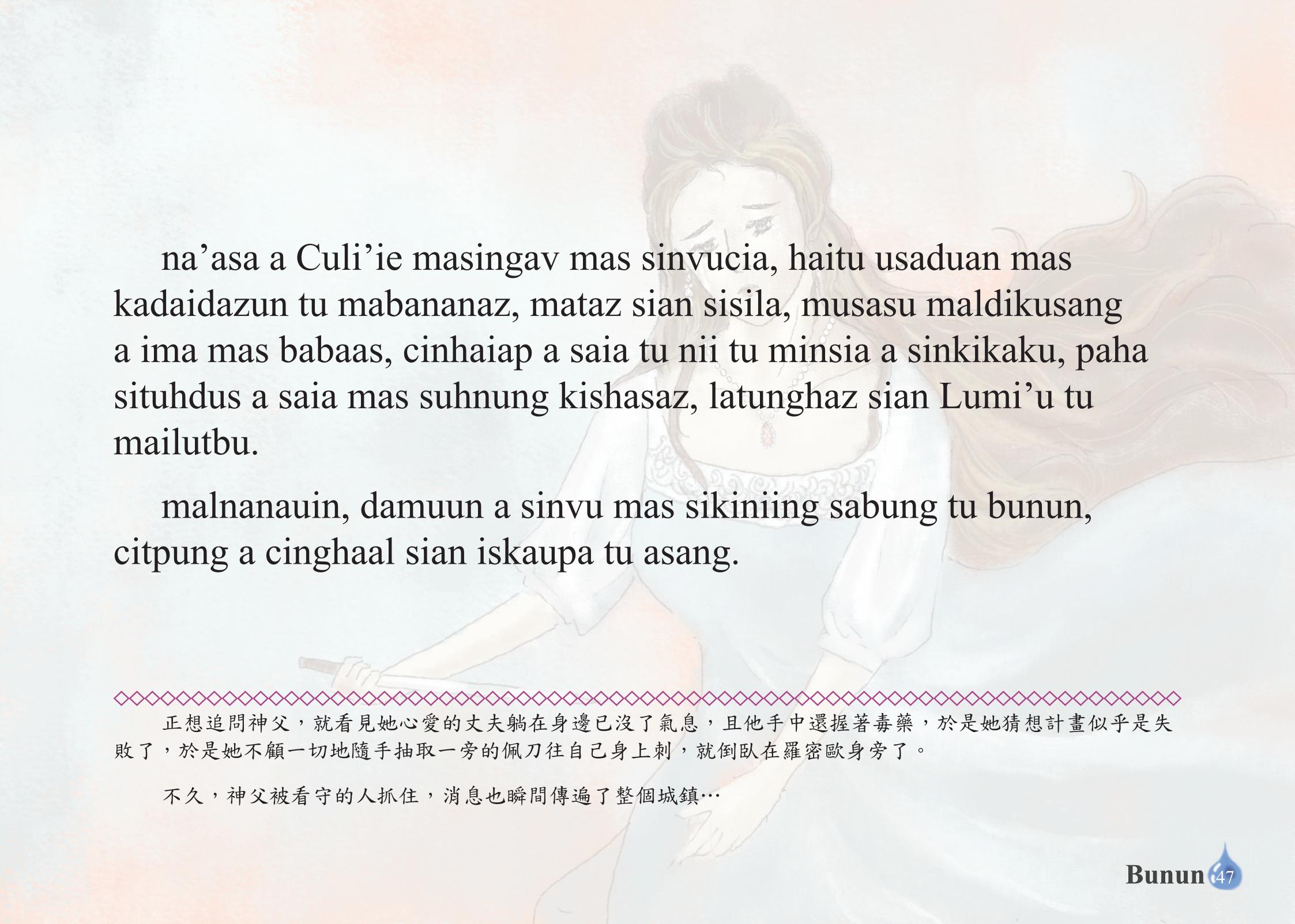

後來羅密歐想著快點撬開墓穴，「親愛的，妳的容貌看起來依然美麗動人，一點都沒有改變。沒想到再看見妳，卻是在這裡，妳知道我有多傷心啊！」羅密歐邊哭邊對他的愛妻說。

說完他就親了茱麗葉的唇跟她訣別，隨後就將先前買好的毒藥一口吞下，躺在妻子身旁。

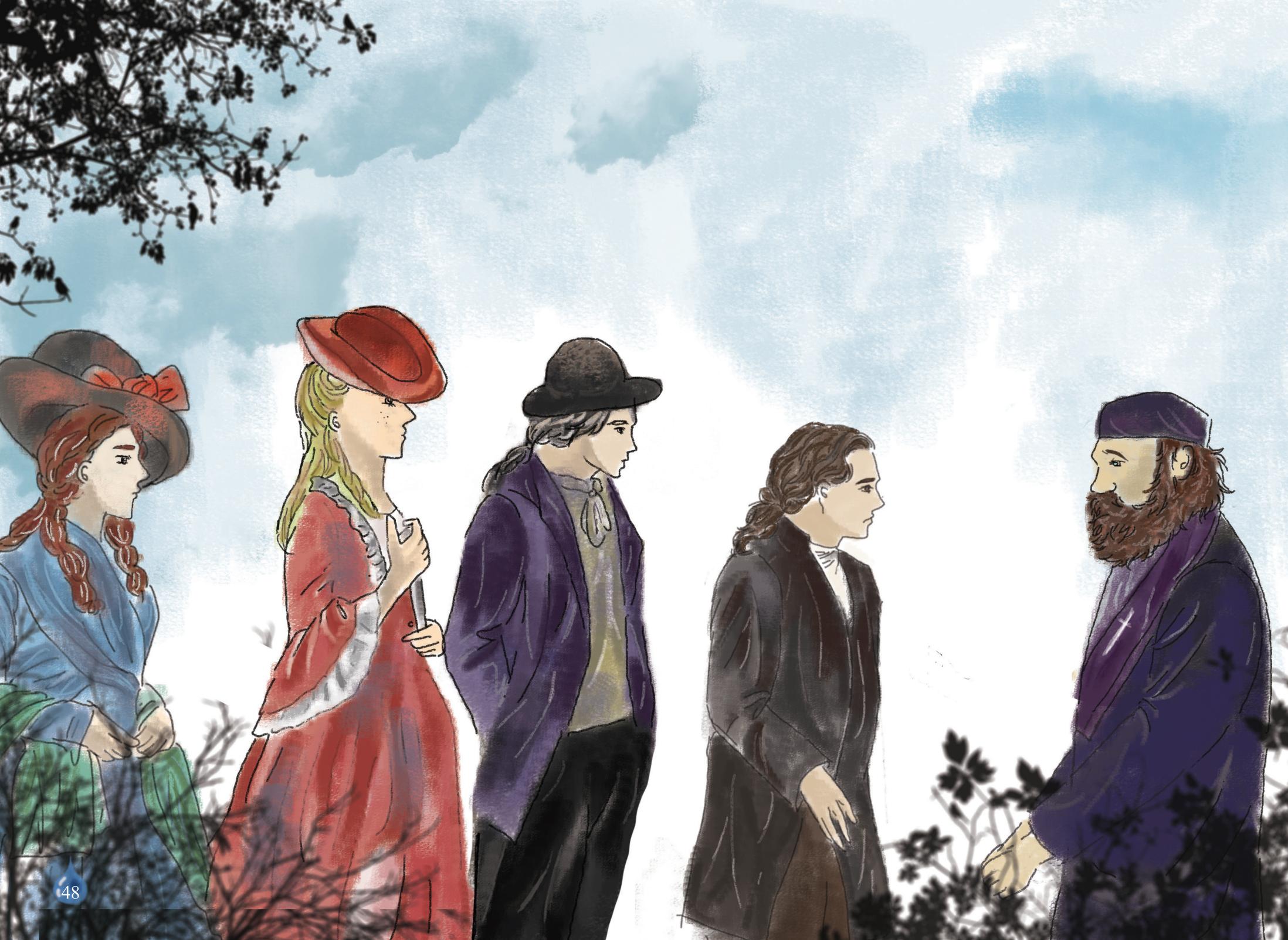
na'asa a Culie masingav mas sinvicia, haitu usaduan mas kadaidazun tu mabanaz, mataz sian sisila, musasu maldikusang a ima mas babaas, cinhaiap a saia tu nii tu minsia a sinkikaku, paha situhdus a saia mas suhnung kishasaz, latunghaz sian Lumi'u tu mailutbu.

malnanauin, damuun a sinvu mas sikiniing sabung tu bunun, citpung a cinghaal sian iskaupa tu asang.

正想追問神父，就看見她心愛的丈夫躺在身邊已沒了氣息，且他手中還握著毒藥，於是她猜想計畫似乎是失敗了，於是她不顧一切地隨手抽取一旁的佩刀往自己身上刺，就倒臥在羅密歐身旁了。

不久，神父被看守的人抓住，消息也瞬間傳遍了整個城鎮…

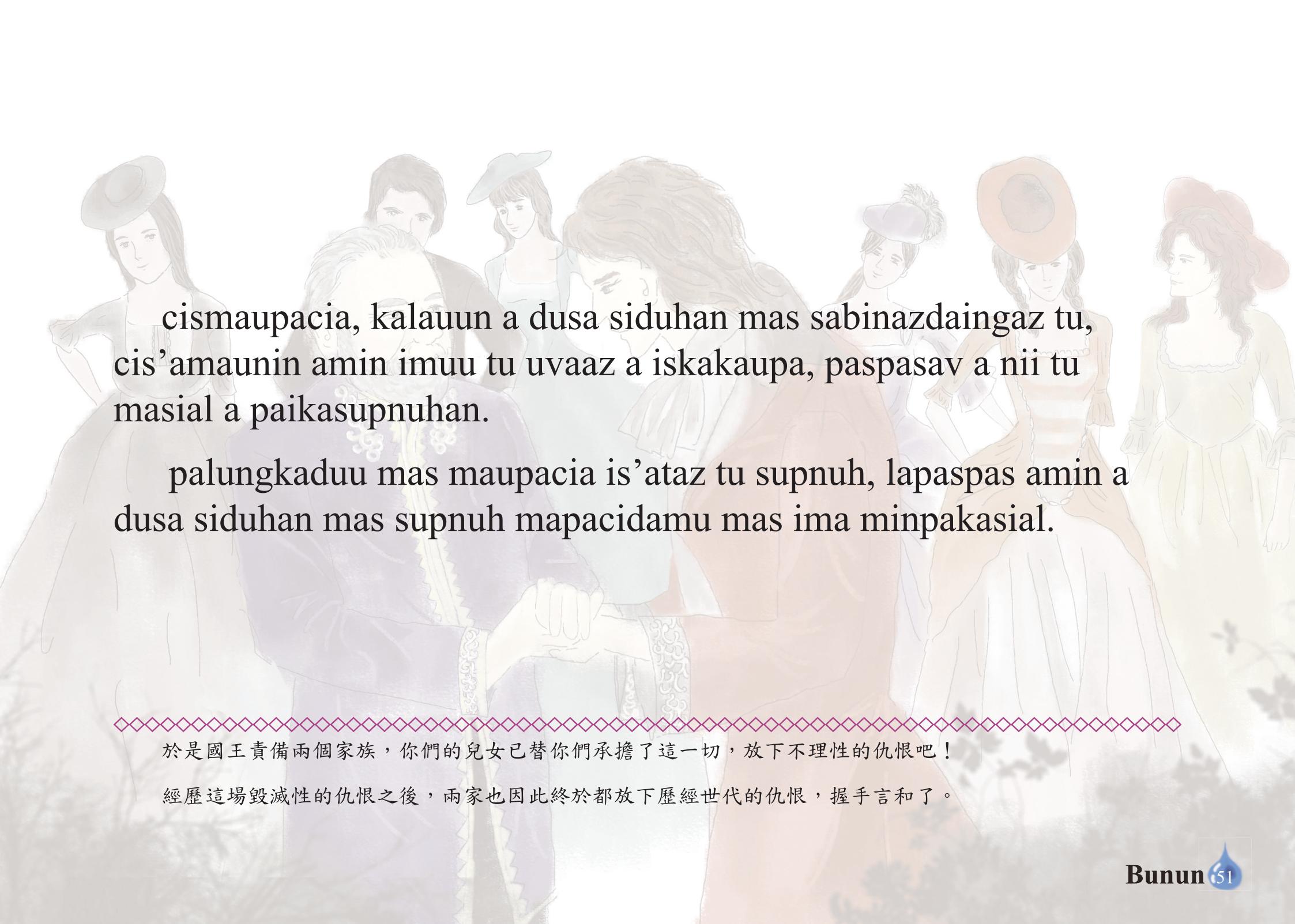
tusambut a sinvu mas iskakaupa

tahu a sinvu mas ituCuli'ie anis Lumi'u tu paikazimaan, anis inaicia nauin tu tastupadangi tu lainihaiyan, musasu tahuang amin tu mindangaz naicia madailaz iskakaupa tu kikaku, tumantuk a saia sian dusa tu siduh tu tanangaus.

神父坦承一切事實

神父將羅密歐與茱麗葉相識的經過，以及已經是一對夫妻的事實，還有替他們安排的一切計畫，在兩家族面前一五一十地坦承…

cismaupacia, kalauun a dusa siduhan mas sabinazdaingaz tu,
cis'amaunin amin imu uvaaz a iskakaupa, paspasav a nii tu
masial a paikasupnuhan.

palungkaduu mas maupacia is'ataz tu supnuh, lapaspas amin a
dusa siduhan mas supnuh mapacidamu mas ima minpakasial.

於是國王責備兩個家族，你們的兒女已替你們承擔了這一切，放下不理性的仇恨吧！

經歷這場毀滅性的仇恨之後，兩家也因此終於都放下歷經世代的仇恨，握手言和了。

Lumi'u mas Culi'ie

羅密歐與茱麗葉

執行單位：原住民族語言研究發展中心

總編輯：ilong moto 執行長

族語翻譯：打亥·伊斯南冠·友拉菲（郡群布農語）老師

美術編輯：李齊軒 繪圖師

責任編輯：A'do moco' 研究助理

施怡帆 研究助理

Tuwaq Masud 研究助理

原住民族委員會版權所有 © 2017